חיים בשוליים

מהמשטרה ועד חדרי המיון: 4 רפורמות דחופות ליום שאחרי הבחירות

אורלי וילנאי לעקוב

27 באוקטובר 2026

אני מצהירה בזאת שאם איתמר בן גביר יצלצל אלי עוד פעם אחת, אני אתחיל לצלצל אליו בחזרה על בסיס יומי בהתלהבות של מוכרנית טלפונית. כך גם לגבי השיחות המבהילות מראש הממשלה, ועימכם הסליחה, אבל גם הטלפונים מגדי איזנקוט ואפילו מיאיר גולן נהפכו למטרד, ולכן מזל שהגיע ועבר יום הבוחר. במחשבה שנייה, הלוואי שהם ימשיכו לצלצל אחרי הבחירות ל"עם", לשוחח, או לפחות לשאול מה אפשר לעשות בשבילכם.

למקרה שהם לא יצלצלו או שלא נענה בזמן, הנה כמה תשובות אפשריות למה אפשר לעשות בשביל המדינה במישור הבסיסי של חיים:

• **משטרת ישראל.** בימים כתיקונם השוטרים הם מי שאנחנו שמים בהם את מבטחנו. לכן, יש להפסיק את ההרגל המגונה של סגירת תלונות שאינן קשורות לשוחד או קבלת דבר במרמה, אלא לסתם גניבת אופניים או אדם שזורק צואת כלבים על אדם עיוור. כמעט כל תלונה קטנה שמוגשת נסגרת במהירות ללא חקירה או מעצר או הסבר. ולא רק הן. אם אתה ערבי למשל, גם תלונה גדולה על אלימות נגדך תיסגר ללא מעצרים.

• **בתי המשפט.** בלי קשר למזימות ההפיכה המשפטית, חייבים לטפל בבתי המשפט ובאופן הארכאי שבו הם עובדים. העובדה שכל תיק פשוט צפוי להיסחב במשך שנים, ושכל תיק דיני משפחה מאפשר עוד ועוד פניות ובקשות וטרטור של בית המשפט והצד השני, בלתי נסבלת. כך גם העובדה שברור למי שתובע דיבה שעד שידונו בתביעתו יחלפו שנים ועד אז הוא פשוט משתיק את הצד השני. יש להגביל את כמות החומר, יש להקליט דיונים במקום להקליד, ולקצוב את זמנם של התובעים והנתבעים.

• **מיצוי זכויות.** למרות שמערכת הרווחה של ישראל נבנתה גם היא בשיטת חומה ומגדל, נערמו לאורך השנים לא מעט חוקים ותקנות מיטיבים למען החלשים. גם המוסד לביטוח לאומי טומן בחובו סעדים למי שזקוקים להם. הבעיה היא שרוב האנשים לא יודעים מה מגיע להם ואת מי ומה לשאול. הגיע הזמן למערכת שתתמרץ עובדי ציבור ללכת לקראת הלקוחות שלהם ולסייע להם במיצוי הזכויות. כך מי שצריך לקבל יקבל ויעמוד על רגליו, והעובדים יחוו תחושת משמעות אמיתית.

• **שחיקת החמלה.** אין אדם שלא עבר או יעבור במחלקה כלשהי או במיון של בית חולים בחייו, ולכן אין אדם שלא ייתקל במערכת הדו־קוטבית הזאת. מצד אחד שירותי רפואה וידע מהמובילים בעולם, מצד שני שחיקה קשה של היכולת לחמלה בקרב הצוותים הרפואיים, דבר הגורר תחושת חוסר אונים והשפלה אצל החולה או בני משפחתו. יש כמובן סיבה לשחיקה: רופאים ורופאות שעובדים 26 שעות ברצף, אחים ואחיות בחדר מיון העולה על גדותיו, דבר היוצר תסיסה מתמדת. לא סתם נמצאים דרך קבע בחדרי המיון אנשי אבטחה. אלא שאפשר לשנות את זה. זה לא תלוי תקציב אלא תלוי בחירה. כך לפחות מאמינים אנשי "ועדת החמלה של מערכת הבריאות". כן יש גוף כזה, ובראשו עומד פרופ' שוקי שמר, אדם עתיר זכויות וניסיון במערכות הבריאות בישראל, ויו"ר אסותא. הוועדה, שהקימה מועצת הבריאות, מקדמת חמלה ואנושיות במערכת, מכשירה צוותים ומסייעת בעיצוב התרבות הארגונית של כלל מוסדות הבריאות

בישראל. יש להעצים ולהגדיל את פעילות ועדת החמלה ואת עבודתה, ולחתור בעזרתה לשינוי מנטלי מקיף.

הערה: המדור נכתב ביום הבחירות מבלי לדעת מהן תוצאות האמת והאם נתעורר לתקווה או לייאוש, לאסון או להתחדשות. מה שבטוח הוא, שאמנם תמיד יכול להיות יותר גרוע, אבל תמיד יכול להיות גם יותר טוב. חייבים להאמין.

דרושה אשה

השבוע בפינתנו "ישראל, נשים ומוקדי קבלת החלטות", אחרי בחירות נטולות נשים בראש המפלגות, אנחנו מבקשים להצדיע לאשה שפעלה רבות מאחורי הקלעים של הדיפלומטיה הישראלית: ד"ר תמר גולן.

גולן, דיפלומטית פמיניסטית ללא טייטל או סמכויות רשמיות, השתמשה ביכולות המיוחדות שלה לבניית אמון וגשרים, ויצרה דיאלוגים בין אנשים שנחשבו לאויבים. בסלון ביתה הפרטי יצרה מרחב לחיבורים שלא היו עולים על הדעת במקומות פורמליים. סרטה של עמנואל מאייר, "האשה בלבן", שמספר את סיפורה של גולן והיה הזוכה הגדול של פסטיבל דוקאביב ביוני האחרון, יוקרן בכאן 11 ב–31.10, יום השנה ה–26 להחלטה 1325 של האו"ם, שקראה בין השאר לייצוג נשים ממגוון הקבוצות במוקדי קבלת החלטות בנושאי שלום וביטחון.

הנתונים באדיבות "מרכז נשים, שלום וביטחון" בארגון "איתך מעכי — משפטניות למען צדק חברתי".

orlyv10@gmail.com

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ